

Ukázkový test z předmětu NUMA

PP, KIKM FIM UHK

(30 bodů, 60 minut, používat lze MATLAB nebo Excel a využít napsané funkce nebo je vhodně upravit)

1. Nalezněte nejmenší kladný kořen rovnice $x = \operatorname{tg} x$ metodou prosté iterace (alternativně může být Newtonova metoda) s přesností 10^{-5} .
  - (a) Nalezněte interval, ve kterém kořen leží (proved'te důkaz).
  - (b) Napište konkrétní iterační předpis a zvolte jeho počáteční podmínku.
  - (c) Ověřte podmínky konvergence metody.
2. Nalezněte interpolační polynom určený touto funkční tabulkou

x_i	-1	0	1	2	3
$y_i = f(x_i)$	-6	1	4	9	22

- (a) Pomocí Vandermondovy matice.
  - (b) V Newtonově tvaru. (alternativně může být Lagrangeův tvar)
  - (c) Určete aproximaci $f(1,5)$.
3. Pomocí obdélníkového (alternativně může být lichoběžníkové nebo Simpsonovo) pravidla nalezněte hodnotu integrálu

$$I = \int_0^{\pi/2} e^x \cos x dx$$

s přesností 10^{-3} . Postupujte dvěma způsoby:

- (a) Nejprve určíte počet kroků nutných k dané přesnosti pomocí formule pro chybu aproximace.
  - (b) Pak pomocí vhodného kódu postupně zdvojnásobujte počet kroků a sledujte, kdy je chyba menší nebo rovna předepsané toleranci.
4. Pomocí LU-rozkladu matice nalezněte $\det \mathbf{A}$, $\mathbf{A}^{-1}$, kde

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 & 3 \\ 3 & 5 & 8 & 12 \\ 1 & -5 & -5 & -8 \\ -2 & 4 & 3 & 3 \end{pmatrix}$$

- (a) Určete matice $\mathbf{L}$ a $\mathbf{U}$.
- (b) Určete $\det \mathbf{A}$.
- (c) Určete $\mathbf{A}^{-1}$

- (d) Určete $\mathbf{L}^{-1}$, $\mathbf{U}^{-1}$. a součin $\mathbf{U}^{-1}\mathbf{L}^{-1}$ a porovnejte ho s výsledkem v (c).

Poznámka 1 Místo uvedených úloh může být alternativně:

- úloha o integraci, kde znáte počet dělicích bodů a bude třeba odhadnout chybu aproximace,
- Gaussova eliminační metoda s pivotací, úloha o některé iterační metodě pro řešení soustavy lineárních algebraických rovnic,
- řešení obyčejných diferenciálních rovnic (Eulerova metoda (včetně iteračního předpisu) nebo RK4 metoda)
- nebo úloha na aproximaci metdou nejmenších čtverců (sestrojit normální rovnici a vyřešit ji nějakou metodou).